

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Afgørelseskompetencen i sager om samvær mellem anbragte børn og netværk

1. Jeg har modtaget nogle klager over afgørelser om anbragte børns samvær med netværk, som bl.a. har vedrørt, om en afgørelse om samvær skulle træffes af kommunen eller af børn og unge-udvalget.

På den baggrund har jeg besluttet at bede Ankestyrelsen om en udtalelse, jf. nærmere nedenfor. Jeg henviser til § 17, stk. 2, i lov om Folketingets Ombudsmand, jf. lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013. Det fremgår heraf, at ombudsmanden kan gennemføre generelle undersøgelser af en myndigheds behandling af sager.

Jeg beder om, at Ankestyrelsen sender sin udtalelse til mig gennem Social- og Indenrigsministeriet, således at ministeriet kan få lejlighed til at forholde sig til styrelsens udtalelse, jf. pkt. 7 nedenfor.

2. Regler om det anbragte barns samvær mv. fremgår af § 71 i serviceloven (lovbekendtgørelse nr. 798 af 7. august 2019). Af bestemmelsen fremgår bl.a. følgende:

”§ 71. Barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner m.v. under anbringelsen uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal under hensyntagen til barnets eller den unges bedste og under hensyntagen til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling og beskyttelsen af barnet eller den unge mod overgreb sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige. Ved tilrettelæggelse af samværet, skal der lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket.
(...)

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kontakten og kan fastsætte

29. juni 2020

Dok.nr. 20/02581-3/PH
Bedes oplyst ved
henvendelse

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse:
Man.-fre. 10-14
Telefontid:
Man.-tors. 9-16
Fre. 9-15

nærmere vilkår for samværet og kontakten. Ved afgørelsen lægges særlig vægt på hensynet til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen. Der kan ikke efter 1. pkt. træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang om måneden. En sådan afgørelse sidestilles med en afbrydelse af forbindelsen og skal træffes af børn og unge-udvalget efter stk. 3 og 4. (...).

Stk. 3. Når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, kan børn og unge-udvalget for en bestemt periode træffe afgørelse om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Under de samme betingelser og ligeledes for en bestemt periode kan der træffes afgørelse om at afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse mellem forældrene eller netværket og barnet eller den unge, ligesom der kan træffes afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene eller netværket.”

3. I sagen FOB 2012-19, der er offentliggjort på ombudsmandens hjemmeside, udtalte ombudsmanden sig om, hvilken myndighed – kommunen eller børn og unge-udvalget – der efter servicelovens regler skal træffe afgørelse i de forskellige typer af sager om anbragte børns samvær.

Ombudsmanden udtalte, at det afgørende for, om det er kommunen eller børn og unge-udvalget, der skal træffe afgørelse efter servicelovens § 71, stk. 1-3, ikke er den personkreds, der skal træffes afgørelse i forhold til, men hvor indgribende afgørelsen er. Hvis samværet f.eks. skal begrænses til mindre end én gang om måneden, eller samværet skal være overvåget, skal børn og unge-udvalget træffe afgørelsen, uanset om afgørelsen retter sig mod forældrene eller andre personer i netværket. Mindre indgribende afgørelser om samvær med det anbragte barn skal træffes af kommunens forvaltning.

4. I forlængelse heraf tilkendegav Ankestyrelsen i principafgørelse 124-13, at det er afgørelsens indgribende karakter, der er afgørende for, om det er forvaltningen eller børn og unge-udvalget, der skal træffe afgørelse om et anbragt barn eller en anbragt ungs samvær og kontakt under anbringelsen. Ankestyrelsen anførte, at hvis samværet f.eks. skal begrænses til mindre end én gang om måneden, eller samværet skal være overvåget, skal børn og unge-udvalget træffe afgørelsen, uanset om afgørelsen retter sig mod forældrene eller personer i netværket.

Ankestyrelsen anførte også, at afgørelser om samvær og kontakt med netværket bliver truffet over for indehaveren af forældremyndigheden og den unge, der er fyldt 12 år, og at det således alene er dem, der kan klage over afgørelsen. For god ordens skyld bemærker jeg, at ombudsmanden i et brev af 3. januar 2012 til dengang Social- og Integrationsministeriet med kopi til

Ankestyrelsen erklærede sig enig med ministeriet i, at det forhold, at en person fra netværket har søgt om samvær med et anbragt barn, ikke efter servicelovens regler er tilstrækkeligt til, at vedkommende er berettiget til at klage over kommunens afslag på ansøgningen om samvær.

5. I principafgørelse 57-15 fastslog Ankestyrelsen, at en forældremyndighedsindehavers nye ægtefælle kunne være en del af netværket, og at kommunen derfor skulle tage stilling til, om der skulle være samvær mellem den nye ægtefælle og barnet. I sagen anførte Ankestyrelsen desuden bl.a. følgende:

”Hvis kommunen finder, at der ikke skal være samvær, eller at samværet skal begrænses til mindre end én gang hver fjerde uge, og *forældremyndighedsindehaveren eller barnet over 12 år er uenige heri* [min kursivering], skal sagen forelægges børn og unge-udvalget.”

6. Som nævnt ovenfor under pkt. 1 har jeg behandlet nogle konkrete sager om samvær med netværk. Der er tale om sager fra tre forskellige kommuner. De to sager er afsluttet i 2019, mens den sidste sag afsluttes samtidig med dette brev.

Den ene sag drejede sig om en farfars ønske om fastsættelse af samvær med et (meget lille) barnebarn, hvor forældremyndighedsindehaveren ikke ønskede, at farfaren fik samvær. Kommunen mente ikke, at der skulle fastsættes samvær, men havde ikke truffet nogen afgørelse herom. I et brev til farfaren skrev kommunen bl.a., at han som farfar og netværk ikke selv havde mulighed for at starte en sag om samvær, og at kommunen derfor ikke havde pligt til at træffe afgørelse i forhold til hans ønske om samvær. Kommunen oplyste endvidere, at sagen ikke skulle forelægges børn og unge-udvalget, da hverken forældremyndighedsindehaveren eller barnet havde udtrykt ønske om samvær.

De to andre sager handler om samvær mellem tidligere plejefamilier og deres plejebørn efter flytning af børnene fra plejefamilierne.

I den ene sag oplyste klageren bl.a., at plejeforældrene havde rettet henvendelse til kommunen flere gange med ønske om samvær med barnet, men uden at kommunen havde forholdt sig hertil. Jeg sendte klagen til kommunen med angivelse af, at plejeforældrene ønskede at blive orienteret om, hvorvidt der var eller ville blive truffet afgørelse om deres samvær med barnet. Jeg anførte også, at jeg gik ud fra, at kommunen i den forbindelse tillige ville oplyse, hvorvidt sagen havde været eller ville blive forelagt børn og unge-udvalget. I et brev til klageren meddelte kommunen herefter, at den ikke påtænkte at træffe afgørelse om samvær, og at sagen ikke påtænkte forelagt børn og

unge-udvalget. Under en efterfølgende telefonsamtale med en af mine medarbejdere oplyste kommunen bl.a., at faren ikke ønskede, at der skulle være samvær, men havde ladet sig overtale til et støttet samvær, der dog ikke var gået godt, hvilket havde bekræftet kommunens opfattelse af, at samvær ikke var til barnets bedste. Kommunen oplyst også, at den flere gange havde rådført sig (telefonisk) med Ankestyrelsen om håndteringen af samværsoplysningsspørgsmålet.

I den anden sag havde kommunen truffet afgørelse om at reducere samvær mellem de tidligere plejeforældre og barnet fra hver anden måned til hver sjette måned. I et brev til klageren oplyste kommunen, at sagen ikke havde været behandlet i børn og unge-udvalget. I en efterfølgende mail oplyste kommunen generelt med henvisning til principafgørelse 57-15, at spørgsmålet om, hvorvidt en sag skal forelægges børn og unge-udvalget, afhænger af holdningen hos forældremyndighedsindehaver og børn, der er fyldt 12 år.

7. Min behandling af de tre ovennævnte sager giver mig umiddelbart et indtryk af, at der i kommunerne kan være sager, der efter sin art synes at være omfattet af børn og unge-udvalgets kompetence efter servicelovens § 71, stk. 3, på grund af afgørelsens indgribende karakter (jf. FOB 2012-19 og principafgørelse 124-13), men hvor kommunens forvaltning i stedet tager stilling til spørgsmålet om samvær eller i visse tilfælde ikke mener, at der skal træffes en egentlig afgørelse.

På den baggrund beder jeg Ankestyrelsen oplyse, om bestemmelsen i § 71 efter styrelsens opfattelse skal forstås således, at der skal fastlægges en kreds af personer, som udgør barnets netværk, når der i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn skal tages stilling til barnets samvær med (forældre og) netværk.

Ankestyrelsen bedes endvidere oplyse, om der efter styrelsens opfattelse i den forbindelse skal tages stilling til, om samvær med hver enkelt person, der anses for at være omfattet af barnets netværk, vurderes at være til barnets bedste, eller om dette alene skal ske på baggrund af en ansøgning fra personen fra netværket (eller forældremyndighedsindehaveren eller barnet) om samvær.

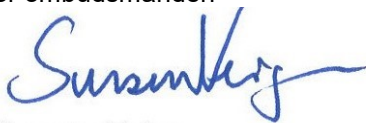
Jeg beder også Ankestyrelsen om at oplyse, om det er i overensstemmelse med servicelovens § 71 at undlade at træffe afgørelse om samvær (over for forældremyndighedsindehaver og børn over 12 år), når kommunen ikke mener, at en ansøgning om samvær fra netværk skal imødekommes, og om det i den forbindelse har betydning, om forældremyndighedsindehaveren og barnet over 12 år (heller) ikke ønsker samvær.

Jeg beder desuden Ankestyrelsen om at udtale sig om, hvorvidt principafgørelse 57-15 skal forstås sådan, at en sag om samvær mellem et barn og netværk, herunder tidligere plejefamilier, der efter sin art er omfattet af børn og unge-udvalgets kompetence efter servicelovens § 71, stk. 3, kun skal forelægges udvalget, hvis forældremyndighedsindehaveren eller barnet over 12 år er uenig(e) i kommunens vurdering. Jeg henviser til citatet under pkt. 5 ovenfor. I bekræftende fald beder jeg Ankestyrelsen om at redegøre for det retlige grundlag for denne opfattelse, herunder om den er i overensstemmelse med servicelovens § 71.

8. Jeg beder om, at Ankestyrelsen sender sin udtalelse til mig gennem Social- og Indenrigsministeriet, således at ministeriet får lejlighed til at udtale sig om sagen. Ministeriet bedes herefter sende både Ankestyrelsens og ministeriets udtalelser til mig.

Jeg beder om at modtage begge udtalelser **inden 10 uger fra datoen for dette brev.**

Med venlig hilsen
for ombudsmanden

Susanne Veiga
Områdechef

Kopi til:
Social- og Indenrigsministeriet